

Omsorgsförvaltningen
Tjänsteskrivelse till omsorgsnämnden

Datum:
2020-03-01

Diarienummer:
OSN-2020-00099

Handläggare:
Thomas Folkesson
Karin Brolin

Verksamhetsplan 2020 Hälsa, stöd, vård och omsorg (HSVO) Uppsala, samverkan Uppsala kommun och Region Uppsala

Förslag till beslut

Omsorgsnämnden beslutar

1. **att** anta verksamhetsplanen som fastställts av politiskt samråd HSVO Uppsala och lägga den till handlingarna, samt
2. **att** uppdra till förvaltningsdirektören att inkomma med förslag på prioriterade områden för verksamhetsplan 2021 som grund för fortsatt dialog inom ramen för regional och lokal närvårdssamverkan.

Sammanfattning

Den 22 oktober 2019 fastställde samråd HSVO Uppsala verksamhetsplanen för 2020 med syfte att säkerställa de processer som ska svara mot politiska beslut och ambitioner som de uttrycks i antagna politiska styrdokument.

Berörda politiska nämnder eller styrelser är arbetsmarknadsnämnden (AMN), omsorgsnämnden (OSN), socialnämnden (SCN), utbildningsnämnden (UBN), äldrenämnden (ÄLN) samt vårdstyrelsen och sjukhusstyrelsen inom Region Uppsala.

Ärendet

Närvård är ett samlingsbegrepp för det samverkansarbete som bedrivs inom hälso- och sjukvård och social omsorg mellan Uppsala kommun och Region Uppsala. Uppdraget omfattar samverkan mellan huvudmännen men också internt mellan förvaltningarna.

Politiska samrådet samt tjänsteledning HSVO Uppsala ansvarar för planering och genomförande. Representanterna i tjänsteledningen är utsedda av respektive huvudman med tillhörighet till relevant verksamhetsområde.

Den 22 oktober 2019 fastställde samråd HSVO Uppsala verksamhetsplanen för 2020 med syfte att säkerställa de processer som ska svara mot politiska beslut och ambitioner som de uttrycks i antagna politiska styrdokument.

Berörda politiska nämnder eller styrelser är arbetsmarknadsnämnden (AMN), omsorgsnämnden (OSN), socialnämnden (SCN), utbildningsnämnden (UBN), äldrenämnden (ÄLN) samt vårdstyrelsen och sjukhusstyrelsen inom Region Uppsala.

Samråd HSVO Uppsala möts tre gånger per år (januari, maj och oktober). Under majmötet sker uppföljning samt gemensamma prioriteringar inför kommande verksamhetsår.

Ekonomiska konsekvenser

Kostnader kommer att rymmas inom budgetram.

Konsekvenser för jämställdhet

Verksamhetsplanen tar specifikt hänsyn till jämställdhet för personer som har behov av insatser från båda huvudmännen.

Konsekvenser för tillgänglighet

Utifrån en förstärkt samverkan är målsättning även att skapa förutsättningar för god tillgänglighet.

Konsekvenser för barn och unga

En av utgångspunkterna i överenskommelsen är att huvudmännen ska beakta lagen (2018:1197) om Förenta nationernas konvention om barnets rättigheter.

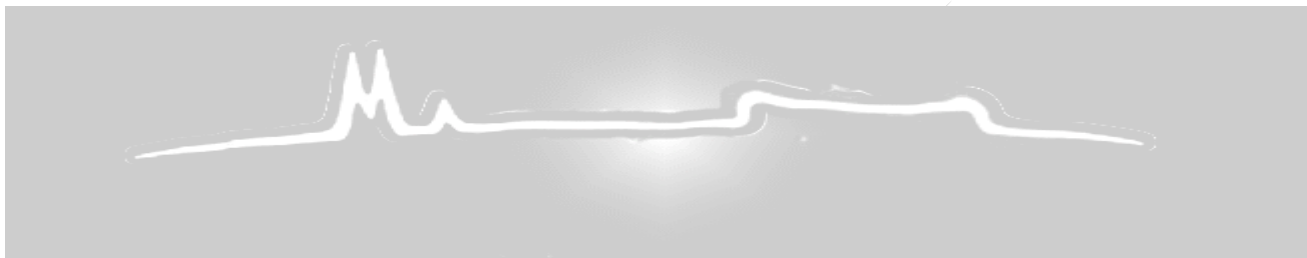
Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse den 1 mars 2020
- Bilaga 1: Verksamhetsplan HSVO Uppsala 2020
- Bilaga 2: Verksamhetsberättelse HSVO Uppsala 2019

Omsorgsförvaltningen

Lenita Granlund
Förvaltningsdirektör

Hälsa, stöd, vård och omsorg - HSVO Uppsala

Verksamhetsplan2020

för samråd och tjänsteledning HSVO Uppsala

Samråd HSVO Uppsala (ersätter NSU)
Fastställd 2019-10-14

Innehållsförteckning

1	HÄLSA, STÖD, VÅRD OCH OMSORG (HSVO) – UPPSALA	3
1.1	ORGANISATION OCH STYRNING	3
2	FOKUSOMRÅDEN 2018–2020	5
2.1	FOKUSOMRÅDE - STÄRK GRUNDLÄGGANDE FÖRUTSÄTTNINGAR	6
2.1.1	<i>Det finns en välfungerande samverkan på lokal nivå med tydlig ledning, styrning och organisation.</i>	6
2.1.2	<i>Delaktighet och inflytande är en självklar del i planering och genomförande på såväl individ- som verksamhets- och organisationsnivå.</i>	7
2.1.3	<i>Ökad geografisk lokal samverkan möjliggör "Effektiv och nära vård".</i>	7
2.1.4	<i>Gemensamt ledningssystem finns för systematiskt förbättringsarbete, implementering och uppföljning.</i>	8
2.2	EFFEKTIVISERA ARBETSSÄTT OCH VERKTYG I NÄRVÅRDEN	9
2.2.1	<i>Närvården blir en självklar arena för utveckling och innovation där e-tjänster/digitalisering är viktiga delar</i>	9
2.2.2	<i>Det finns välfungerande verksamhetsstöd för att organisera, utveckla, följa upp och säkra kvaliteten i verksamheter.</i>	10
2.2.3	<i>Ett samskapande arbetsätt tillämpas som stödjer teamarbete runt den enskilde och närstående, till exempel genom samordnad individuell plan (SIP).</i>	10
2.3	FÖRÄNDRA VÅRDSTRUKTUREN OCH KRAFTSAMLA KRING VISSA GRUPPER I NÄRVÅRDEN	11
2.3.1	<i>Vård och omsorg ska vara hälsofrämjande, stödjande, förebyggande, effektiv och samordnad utifrån individens behov oavsett boendeform och insats</i>	11
2.3.2	<i>Samverkan ska bidra till bättre kontinuitet för patienter med komplexa behov som möter olika vårdgivare. Några grupper – barn och unga, multisjuka äldre, kroniskt sjuka och personer med psykisk funktionsnedsättning är särskilt viktiga att fokusera på.</i>	12
3	VERKSAMHETER I ORDINARIE DRIFT	15

1 Hälsa, stöd, vård och omsorg (HSVO) – Uppsala

Verksamhetsplanen utgår från mål och fokusområden beskrivna i ”Strategi för närvårdssamverkan 2018–2020”. Med närvård avses ett samverkansarbete mellan Region Uppsala och kommunerna för att skapa goda förutsättningar för invånarnas hälsa och välbefinnande. Närvård innebär gränsöverskridande vårdssamverkan och handlar om att koppla ihop resurser mellan huvudmännen för att tillsammans ge bättre vård och omsorg än var och en för sig. Arbetet baseras på lokalt och regionalt identifierade behov, nationella satsningar och politiska mål i samverkan. HSVO Uppsala är arenan där samverkansfrågor mellan huvudmännen ska hanteras.

1.1 Organisation och styrning

Samråd HSVO Uppsala fastställer en verksamhetsplan för samverkan 2020. Berörda politiska nämnder/styrelser är arbetsmarknadsnämnden (AMN), omsorgsnämnden (OSN), socialnämnden (SCN), utbildningsnämnden (UBN), äldrenämnden (ÄLN), sjukhusstyrelsen (SHS) samt vårdstyrelsen (VS). Samråd HSVO Uppsala möts tre gånger per år och däremellan kan ordförande initieras extra möten vid behov.

Som stöd för den politiska styrgruppen finns en tjänsteledning (TL HSVO Uppsala) vars representanter utses från bägge huvudmännen för respektive verksamhetsområden och ansvarar utifrån politiska prioriteringar för planering, genomförande och återrapportering till respektive ansvariga nämnder, styrelser och förvaltningar.

TL HSVO Uppsala har mandat att organisera arbetet samt tillsätta arbetsgrupper inom sitt respektive ansvar och kan även fungera som samlad styrgrupp för samverkansprojekt mellan huvudmännen. Gemensamma risk- och konsekvensanalyser ska ske vid förändringar av gemensam verksamhet och åtaganden. Social hållbarhet ska integreras i alla gemensamma processer med hög tolerans där människors lika värde står i centrum. Det ska finnas ett systematiskt sätt att säkerställa att samverkan fungerar med uppföljningsmått kring gemensamma aktiviteter.

Arbetsutskottet (AU) för HSVO Uppsala utgörs av närvårdsstrategerna tillsammans med samordningschef från kommunen samt ansvarig stabschef från regionkontoret.

Tre närvårdsstrateger (NVS) är samfinansierade mellan kommunen och Region Uppsala.

Brukardialog sker med befintliga råd och brukarnätverk. Detta ska genomsyra hela organisationen. TL HSVO Uppsala tar ansvar för att säkerställa brukarinflytande och delaktighet.

Organisation from 2020

Struktur för lokal samverkan Hälsa, stöd, vård och omsorg (HSVO) Uppsala

- **Samråd HSVO Uppsala**

Politiker och högsta chefer ex. förvaltningsdirektör

- **AU**

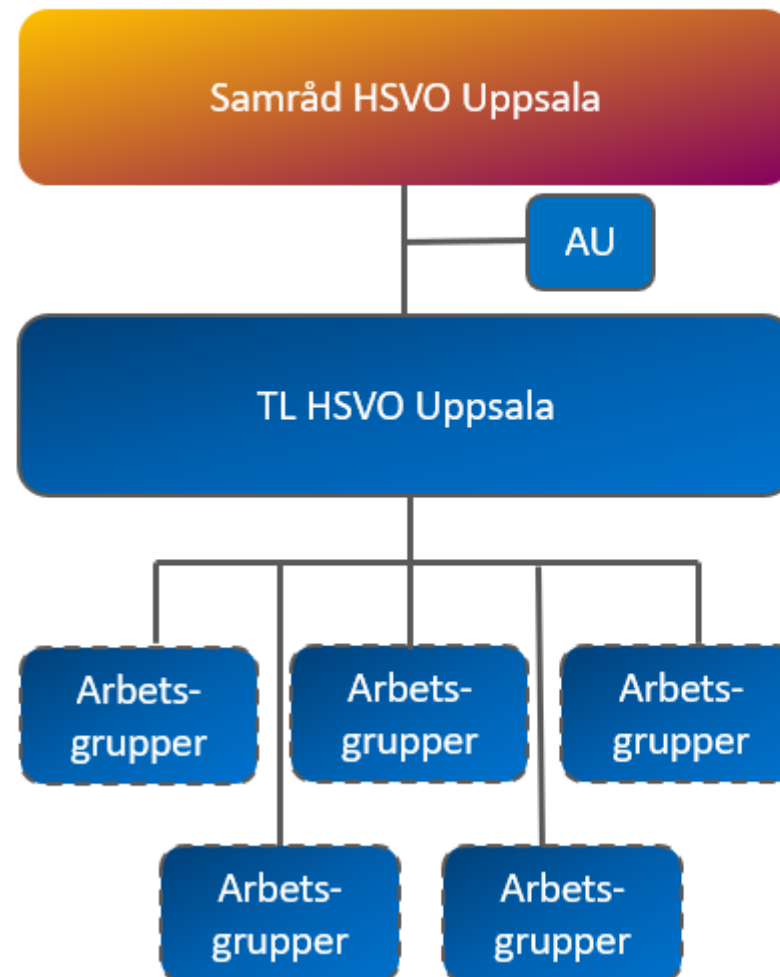
Samverkanschef Uppsala kommun, Stabschef
Region Uppsala och närvårdsstrateger

- **TL HSVO**

Utsedda representanter med mandat att företräda
respektive förvaltning samt AU

- **Arbetsgrupper**

Utsedda av TL HSVO utifrån prioriterade områden
och uppdrag

Övergripande mål: Länets invånare upplever en god, sammanhållen och nära hälso- och sjukvård och omsorg

2 Fokusområden 2018–2020

Stärk grundläggande förutsättningar i närvården

Mål:

1. Det finns en välfungerande samverkan på lokal nivå med tydlig ledning, styrning och organisation.
2. Delaktighet och inflytande är en självklar del i planering och genomförande på såväl individ- som verksamhets- och organisationsnivå
3. Ökad geografisk lokal samverkan möjliggör god och nära vård.
4. Gemensamt ledningssystem finns för systematiskt förbättringsarbete, implementering och uppföljning.

Effektivisera arbetssätt och verktyg i närvården

Mål:

1. Närvården blir en självklar arena för innovation och utveckling mellan huvudmännen där e-tjänster och digitalisering är viktiga delar.
2. Det finns välfungerande verksamhetsstöd för att organisera, utveckla, följa upp och säkra kvaliteten i verksamheter.
3. Ett samskapande arbetssätt tillämpas som stödjer teamarbete runt den enskilde och närstående, till exempel vid samordnad individuell plan (SIP).

Förändra vårdstrukturen och kraftsamla kring vissa grupper i närvården

Mål:

1. Vård och omsorg ska vara hälsofrämjande, stödjande, förebyggande, effektiv och samordnad utifrån individens behov oavsett boendeform och insats. Personer ska känna sig delaktiga och trygga i hela vårdkedjan och särskilt i samband med utskrivning från slutenvård.
2. Samverkan ska bidra till bättre kontinuitet för patienter med komplexa behov som möter olika vårdgivare. Några grupper – barn och unga, multisjuka äldre, kroniskt sjuka och personer med psykisk funktionsnedsättning är särskilt viktiga att fokusera på.
3. De mål som finns i handlingsplan ”psykisk hälsa” ska prioriteras, hälsofrämjande, förebyggande och tidiga insatser är självklara delar.

2.1 Fokusområde - Stärk grundläggande förutsättningar

2.1.1 Det finns en välfungerande samverkan på lokal nivå med tydlig ledning, styrning och organisation.

Prioriterat område	Aktiviteter 2020	Indikatorer för uppföljning	Ansvar aktivitet
Tydlig arena för lokal samverkan med säkerställt flöde till den regionala samverkansstrukturen	Förtydliga kopplingen mellan den regional och lokala samverkansnivån ----- Synkronisera planarbetet mellan huvudmännen och berörda förvaltningar. ----- FoU:s integreras i närvårdsarbetet och medverkar i gemensamma aktiviteter	Uppdragsbeskrivning är förankrad och används. (ja/nej) ----- Förankring finns från HSVO Uppsala till lokala planer inom respektive verksamhetsområde (ja/nej) ----- Antal samordnade aktiviteter	TL HSVO Uppsala
Samordnade utbildningsinsatser och kunskapsstyrning genomförs inom gemensamt prioriterade områden	Bevaka och verka för samordnade utbildningsinsatser	Genomfört (Ja/Nej)	
Arbetet bedrivs utifrån gemensam inriktning för arbetet med omställningen till en "Effektiv och nära vård"	"Effektiv och nära vård" samordnas mellan läns- och lokal nivå inom befintlig struktur för ledning och styrning.	Genomfört (Ja/Nej)	

2.1.2 Delaktighet och inflytande är en självklar del i planering och genomförande på såväl individ- som verksamhets- och organisationsnivå

Prioriterat område	Aktiviteter 2020	Indikatorer för uppföljning	Ansvar för aktivitet
Den enskilde, anhöriga och föreningar är delaktiga och har inflytande i planering och genomförande på såväl individ- som verksamhets- och organisationsnivå	Ta fram och tillämpa lokala rutiner utifrån fastställda ViS-dokument, - anhörigstöd - patient- och brukarmedverkan	Rutinen tillämpas (Ja/Nej)	TL HSVO Uppsala

2.1.3 Ökad geografisk lokal samverkan möjliggör "Effektiv och nära vård".

Prioriterat område	Aktiviteter 2020	Indikatorer för uppföljning	Ansvar aktivitet
Grundläggande förutsättningar för samverkan inom lämpliga geografiska områden är klarlagda.	Fortsätta arbetet utifrån projekt och utvecklingsarbete inom "Effektiv och nära vård"	Utgår från identifierade indikatorer För respektive projekt. Genomfört (ja/nej)	TL HSVO Uppsala

2.1.4 Gemensamt ledningssystem finns för systematiskt förbättringsarbete, implementering och uppföljning.

Prioriterat område	Aktiviteter 2020	Indikatorer för uppföljning	Ansvar aktivitet
Systematiskt förbättringsarbete är en del av närvårdsarbetet	<p>Integrera kunskapsstyrning i den lokala samverkansstrukturen</p> <p>-----</p> <p>Ta fram indikatorer som möjliggör för HSVO Uppsala att följa utfallet av gemensam samverkan och nytta för den enskilde</p> <p>-----</p> <p>Analysgrupper för samverkansprocesser</p>	<p>Antal rapporterade aktiviteter kring kunskapsstyrning.</p> <p>-----</p> <p>Indikatorer framtagna</p> <p>-----</p> <p>Arbete enligt verksamhetsplan där det bl.a. ingår analys av avvikelser</p>	TL HSVO Uppsala

2.2 Effektivisera arbetssätt och verktyg i närvården

2.2.1 Närvården blir en självklar arena för utveckling och innovation där e-tjänster/digitalisering är viktiga delar

Prioriterat område	Aktiviteter 2020	Indikatorer för uppföljning	Ansvar
Säkerställa att innovation och utveckling integreras i närvårdsarbetet	Hålla samman pågående samverkansprojekt inom HSVO Uppsala Fortsätta driva projektet: ”Innovationskompetens och nya former för lärande”	Innovationsprojekt inkluderade i närvårdsstrukturen (Ja/Nej) Arbete enligt projektplaner: (Ja/Nej)	TL HSVO Uppsala
Egenvård utifrån att stärka individens egna resurser (inklusive digitalisering i förekommande fall)	Fortsätta driva projektet: ”En god och nära digital vård och omsorg i samverkan för att undvika återinskrivning” Ta fram pilot för specifik målgrupp kring egenvård Utreda förutsättningar för akademiskt SÄBO/hemsjukvård	Arbete enligt projektplaner: (Ja/Nej) Målgrupp identifierad och pilot påbörjad (Ja/Nej) Akademiskt SÄBO/hemsjukvård finns	

2.2.2 Det finns välfungerande verksamhetsstöd för att organisera, utveckla, följa upp och säkra kvaliteten i verksamheter.

Prioriterat område	Aktiviteter 2020	Indikatorer för uppföljning	Ansvar
Nytt kommunikationsverktyg ska implementeras 2020	Förbereda en säker övergång vid byte av kommunikationsverktyg	Byte genomfört (Ja/Nej)	TL HSVO Uppsala

2.2.3 Ett samskapande arbetssätt tillämpas som stödjer teamarbete runt den enskilde och närstående, till exempel genom samordnad individuell plan (SIP).

Prioriterat område	Aktiviteter 2020	Indikatorer för uppföljning	Ansvar aktivitet
Stärka individens delaktighet och inflytande över sin situation genom samordnad individuell plan (SIP)	Utifrån kartläggning och handlingsplan prioritera insatser för implementering: - Barn- och unga - Äldre, inklusive delat medicinskt ansvar - Funktionsnedsättning - Psykiatri, inklusive missbruk och beroende	Prioritering genomförd (Ja/Nej) Implementeringsplan framtagen (Ja/Nej)	Länsgemensam styrgrupp för projekt Lokal anpassning: TL HSVO Uppsala

2.3 Förändra vårdstrukturen och kraftsamla kring vissa grupper i närvården

2.3.1 Vård och omsorg ska vara hälsofrämjande, stödjande, förebyggande, effektiv och samordnad utifrån individens behov oavsett boendeform och insats

Prioriterat område	Aktiviteter 2020	Indikatorer för uppföljning	Ansvar
Samverkan kring det suicidpreventiva arbetet	Medverka i det länsgemensamma arbetet samt identifiera och genomföra lokala åtgärder	Aktivitet identifierad och genomförd	TL HSVO Uppsala
	----- Skapa struktur för att genomföra utbildningen ”Första hjälpen till psykisk hälsa”	----- Struktur finns (Ja/Nej)	
----- Systematiskt arbeta för att implementera hälsosamma levnadsvanor utifrån ny ViS riktlinje	Implementera nya arbetssätt	----- Implementering genomförd (Ja/Nej)	

2.3.2 Samverkan ska bidra till bättre kontinuitet för patienter med komplexa behov som möter olika vårdgivare. Några grupper – barn och unga, multisjuka äldre, kroniskt sjuka och personer med psykisk funktionsnedsättning är särskilt viktiga att fokusera på.

Barn och unga			
Prioriterat område	Aktiviteter 2020	Indikatorer för uppföljning	Ansvar
Skolnärvaro	Tillämpa arbetsätt från projektet ”koordinatörer för ökad skolnärvaro”	Kunskap finns om skolnärvaro (Ja/Nej)	Utsedd styrgrupp och HSVO Uppsala
	----- Genomföra en genomlysning av samverkan, metoder och finansieringsmodeller avseende elever med stort stödbehov.	----- Genomlysning genomförd (ja/nej)	----- TL HSVO Uppsala
Samordnat stöd till unga med problematisk skolfrånvaro	Planera åtgärder utifrån genomförd kartläggning av problematik kring skolfrånvaro	Planering genomförd (Ja/Nej)	
Ungdomar med missbruk/beroende ska få samordnat stöd	Genomföra pilotprojekt för ungdomar med missbruk/beroende	Arbete enligt projektplan (Ja/Nej)	
Primärvårdsnivån synliggörs gällande barn och unga utifrån ”Effektiv och nära vård”	Påbörja förslag från RU:s utredning ”Barn/ungas psykiska hälsa ska förbättras” och aktiviteter utifrån UK:s handlingsplan ”Psykisk hälsa”	Utfört (Ja/Nej)	

Unga personer (19–29 år)			
Prioriterat område	Aktiviteter 2020	Indikatorer för uppföljning	Ansvar
Unga med aktivitetsersättning får organiserat stöd för att öka möjligheten till arbete/sysselsättning	Förstärka samarbetet mellan huvudmännen för målgruppen i syfte att individer ska bli redo för det förstärkta samarbetet mellan FK och AF. ----- Projekt ”Ung Intro” pågår t.o.m. 30 augusti 2020.	Arbete genomfört utifrån projektplan (ja/nej) ----- Slutrapport godkänd (ja/nej)	TL HSVO Uppsala
Vuxna			
Prioriterat område	Aktiviteter 2020	Indikatorer för uppföljning	Ansvar
Öka kunskapen om psykisk ohälsa och trauma för att kunna upptäcka det hos nyanlända och erbjuda rätt stöd. ----- Psykisk hälsa på primärvårdsnivå synliggörs utifrån ”Effektiv och nära vård”	Identifiera och kartlägga samverkansfrågor vid behov i projekt ”Regional överenskommelse för integration och etablering” (RÖK). ----- Samordna aktiviteter från RU:s uppdrag kring hur psykiska hälsan ska förbättras och aktiviteter utifrån UK:s handlingsplan ”Psykisk hälsa”	Uppföljning mot uppsatta mål i handlingsplan (ja/nej). ----- Genomfört (ja/nej)	TL HSVO Uppsala och utsedd styrgrupp ----- TL HSVO Uppsala

Äldre			
Prioriterat område	Aktiviteter 2020	Indikatorer för uppföljning	Ansvar
<p>Kunskap och samordning finns kring målgruppen äldre personer med missbruksproblem och psykisk ohälsa</p> <p>-----</p> <p>Slutenvård på primärvårdsnivå</p>	<p>Prioritera åtgärder utifrån genomförd kartläggning och förslag i handlingsplan</p> <p>-----</p> <p>Arbeta enligt delprojekt inom ramen för ”Effektiv och nära vård”</p>	<p>Åtgärder framtagna (ja/nej)</p> <p>-----</p> <p>Arbete utförd enligt projektplan (Ja/Nej)</p>	<p>TL HSVO Uppsala</p>
Alla målgrupper			
Prioriterat område	Aktiviteter 2020	Indikatorer för uppföljning	Ansvar
<p>Samordning och stöd finns för barn, vuxna och äldre med missbruksproblem inklusive spelmissbruk</p> <p>-----</p> <p>Personer ska känna sig delaktiga och trygga i hela vårdkedjan oavsett boendeform och insats</p> <p>-----</p> <p>Vård i hemmet</p>	<p>Det finns en uppdaterad lokal rutin för riskbruk, missbruk och beroende (RIM)</p> <p>-----</p> <p>Fortsätta arbetet med att anpassa vårdprocessen i enlighet med lag (2017:612) om samverkan vid utskrivning från sluten hälso- och sjukvård</p> <p>-----</p> <p>Arbeta enligt delprojekt inom ramen för ”Effektiv och nära vård”</p>	<p>Det finns kopplade rutiner med utgångspunkt i samverkan (Ja/Nej) Rutiner implementerad (Ja/Nej)</p> <p>-----</p> <p>Analysgrupper somatik respektive psykiatri följer identifierade indikatorer - arbete enligt projektplan (Ja/Nej)</p> <p>-----</p> <p>Arbete utförd enligt projektplan (Ja/Nej)</p>	<p>Utsedd styrgrupp</p> <p>-----</p> <p>TL HSVO Uppsala</p>

3 Verksamheter i ordinarie drift

Intensiv kontextuell behandling (IKB)

Familjecentral/ familjecentrerat arbete

HVB Övernäs (Läkarinsats)

Kommunkoordinatorn på akutmottagningen

Lokus gruppen

Samverkan med Enheten för transkulturell psykiatri (ETP)

Samverkan vid särskilda boende och enheter med korttidsinriktning

SUF – Samverkan Utveckling Föräldraskap

Psykosvårdens beroendeteam

VOSS (Vård- och stödsamordning, vuxna)

Närvårdsteamet NPF

Hikikomori

Verksamhetsberättelse 2019

Hälsa, stöd, vård och omsorg – HSVO Uppsala

Innehåll

1. Bakgrund.....	4
1.1 Samråd HSVO Uppsala.....	4
1.2 Tjänsteledning HSVO Uppsala	4
2. Resultat.....	4
3. Prioriteringar	4
3.1 Fokusområde - Stärk grundläggande förutsättningar	4
Ledning, styrning och organisation	4
Social hållbarhet	5
Delaktighet och inflytande	5
Effektiv och nära vård.....	5
Anpassade modeller - systematiskt förbättringsarbete.....	6
Analys av avvikelser - systematiskt förbättringsarbete.....	6
3.2 Fokusområde - effektivisera arbetsätt och verktyg i närvården	6
Innovation och utveckling	6
Pilotprojekt Prator vid utskrivning av barn från Barnsjukhuset	7
Samskapande arbetsätt – Samordnad individuell plan (SIP)	7
3.3 Fokusområde - förändra vårdstrukturen och kraftsamla kring vissa grupper i närvården	7
Suicidprevention.....	7
Hälsosamma levnadsvanor.....	8
Skolnärvaro.....	8
Långvarig problematisk skolfrånvaro	8
Barn och unga med missbruksproblem.....	8
Unga med aktivitetsersättning	9
Nyanländas språkintröduktion	9
Ökad kunskap om psykisk ohälsa och trauma.....	9
Arbetslivsinriktade rehabiliteringsinsatser för cancerpatienter	10
Samordning för personer med missbruksproblem inklusive spelmissbruk	10
Äldre med riskbruk/missbruk	10
Samverkan vid särskilda boenden och enheter med korttidsinriktning	10
Samverkan vid utskrivning från slutna hälso- och sjukvård	11
Samarbete kring mobilt närvårdsteam	11
3.4 Verksamhet i ordinarie drift	11
Kommunkoordinatorn på akutmottagningen	11
Samverkan, utveckling och föräldraskap (SUF)	12

Psykosvårdens beroendeteam	12
Vård och stödsamordning (VoSS)	12
Närvårdsteamet.....	13
Hikikomori	13
Intensiv kontextuell behandling av självskada, IKB-teamet	13
Familjecentral/familjecentrerat arbete.....	14
LOKUS-gruppen	14
Samverkan med Enheten för transkulturell psykiatri (ETP)	14

1. Bakgrund

Närvård är ett samverkansarbete mellan huvudmännen för att skapa förutsättningar för invånarnas hälsa och välbefinnande. Arbetet baseras på lokalt och regionalt identifierade behov, nationella satsningar och politiska mål i samverkan.

1.1 Samråd HSVO Uppsala

I enlighet med läns gemensamt beslut i Regionalt forum hösten 2019 bytte länets närvårdssamverkan namn till samråd respektive tjänsteledning följt av namnet på respektive kommun. Närvårdssamverkan Uppsala (NSU) bytte därmed namn till samråd HSVO Uppsala. Samråd HSVO Uppsala fastställde en övergripande plan för samverkan 2019 med syfte att säkerställa de processer som ska svara mot politiska beslut och ambitioner som uttryckts av den politiska styrgruppen. Berörda politiska nämnder/styrelser är arbetsmarknadsnämnden (AMN), omsorgsnämnden (OSN), socialnämnden (SCN), utbildningsnämnden (UBN), äldre- och våldsnämnden (ÄLN), sjukhusstyrelsen (SHS) samt vårdstyrelsen (VS).

Samråd HSVO Uppsala har mötts tre gånger under 2019, utöver detta har en workshop genomförts med fokus på *Hälsodata till nytta för uppföljning, analys och planering av närvårdsarbetet 2020*. Inför oktobermötet hölls en beredning med fokus på verksamhetsplanen för 2020.

1.2 Tjänsteledning HSVO Uppsala

Som stöd för den politiska styrgruppen finns en tjänsteledning (TL HSVO Uppsala) vars representanter är utsedda från bägge huvudmännen för respektive verksamhetsområden och ansvarar utifrån politiska prioriteringar för planering, genomförande och återrapportering till respektive ansvariga nämnder, styrelser och förvaltningar. Tjänsteledningen har haft sex möten under 2019.

Arbetsutskottet (AU) för HSVO Uppsala utgörs av närvårdsstrategerna tillsammans med samordningschef från kommunen samt ansvarig stabschef från regionkontoret.

De tre samfinansierade närvårdsstrategerna (NVS) har haft till uppdrag att stödja politiken och samordna det lokala närvårdsarbetet.

2. Resultat

Underlag för resultat har inhämtats från berörda verksamheter/projekt. Prioriterade aktiviteter har genomförts i enlighet med verksamhetsplan 2019 eller, i förekommande fall, överförs till kommande verksamhetsår. Verksamhetsberättelsen ger en sammanfattande bild utifrån valda indikatorer och i de flesta fall finns mer djupgående verksamhetsresultat att inhämta. Resultatet visar att den lokala närvårdssamverkan är ett viktigt forum och arena för genomförande av insatser som bidrar till förbättrade förutsättningar för invånarnas hälsa och välbefinnande.

3. Prioriteringar

3.1 Fokusområde - Stärk grundläggande förutsättningar

Ledning, styrning och organisation

Bakgrund: En ny struktur för implementering av styrande dokument så som de lagstadgade överenskommelserna för riskbruk, missbruk och beroende respektive psykisk funktionsnedsättning har provats

under året. Detta visade sig vara ett mycket effektivt sätt att utveckla arbetssätt och identifiera områden som kan stödja berörda målgrupper utifrån deras förutsättningar. I samband med detta har det också tagits fram en plan för gemensamma utbildningsinsatser.

Resultat: Utifrån genomförda workshops har ett antal aktiviteter identifierats vilka kommer att hantearas i olika forum under 2020 beroende på inriktning. Förankringsarbete har genomförts för att tydliggöra flödet mellan det länsgemensamma och lokala samverkansarbetet samt främja delaktighet och ansvar från berörda förvaltningar.

Analys: Arbetssättet kring implementering är tillämpligt på andra områden och kommer att användas även för prioriterade områden under 2020. Arbetssättet underlättar uppföljning och är en viktig del i förankringsarbetet.

Social hållbarhet

Bakgrund: Det sociala hållbarhetsarbetet handlar om att leda, stödja och samordna kommunens och regionens arbete med de sociala dimensionerna av Agenda 2030. För att främja jämlikhet och jämställdhet behöver social hållbarhet integreras i alla gemensamma processer i närvårdsarbetet.

Resultat: Ett samarbete har inletts med enheter för social hållbarhet inom Region Uppsala och Uppsala kommun för att säkerställa att social hållbarhet genomsyrar allt närvårdsarbete.

Analys: Närvårdsarbetet ingår i socialt hållbarhetsarbete och det är angeläget att olika verksamheter inom det sociala hållbarhetsfältet fortsätts mötas på gemensamma arenor för att dra nytta av varandras kunskap.

Delaktighet och inflytande

Bakgrund: Brukare, patienter och närstående besitter viktig kunskap och erfarenhet och skall vara delaktiga och ha inflytande i prioritering, planering och genomförande av insatser på såväl individ- som lednings- och systemnivå.

Resultat: Uppsala kommuns brukarombud har varit delaktig i arbetet med verksamhetsplanen för närvårdssamverkan genom medverkan vid workshop för planering av närvårdsarbetet den 3 april 2019. Brukarrepresentation har funnits i samband med implementeringsworkshops, styrgrupper, arbetsgrupper etcetera. En närvårdsstrateg från Uppsala kommun och en utvecklingsstrateg på Region Uppsala arbetar med att ta fram en länsövergripande modell för brukarinflytande på systemnivå på uppdrag av HSVO.

Analys: Ett fortsatt arbete med att stärka brukare, patienter och närståendes inflytande och delaktighet på alla nivåer samt metoder för uppföljning är angeläget.

Effektiv och nära vård

Bakgrund: För att hälso- och sjukvården och omsorgen ska vara fortsatt effektiv och av hög kvalitet, samt för att kunna möta den demografiska utvecklingen och invånarnas behov på ett bättre sätt, krävs en omställning i hela vårdkedjan. Primärvård i lagstiftarens mening är en vårdnivå som har både kommuner och regioner som huvudman (SOU 2018:39). Kommunerna ansvarar för en stor del av den nära vården och därmed är det viktigt att omställningen genomförs tillsammans över huvudmannagränserna.

Resultat: Genomförandet av effektiv och nära vård har varit föremål för dialoger, delprojekt och gemensamt arbete inom ramen för närvårdssamverkan samt varit en stående punkt vid gemensamma möten med samråd respektive tjänsteledning HSVO Uppsala. För att möjliggöra en nära vård i en kommun av Uppsalas storlek har arbete genomförts för att identifiera geografiska områden inom kommunen som grund för kommande vårdcentrumutveckling. Under 2019 har det tagits fram en gemensam målbild och inriktning för arbetet med omställningen. Regionstyrelsen har fattat beslutet att godkänna inriktningen 2019-11-04. För Uppsala kommuns räkning har berörda nämnder samt kommunstyrelsen ställt sig bakom inriktningen under november/december 2019 inför beslut i kommunfullmäktige under januari 2020.

Analys: Det fortsatta arbetet behöver förankras brett på alla nivåer. Under 2020 kommer utvecklingen mot en Effektiv och nära vård 2030 att drivas på genom samarbete där olika lösningar i genomförande prövas i form av pilot - och utvecklingsprojekt. HSVO Uppsala i form av lokalt samråd och tjänsteledning kommer att utgöra styrgrupp och arena för beredning av frågor som rör samverkan. Därefter kommer frågor, i förekommande fall, att hanteras av respektive huvudman

Anpassade modeller - systematiskt förbättringsarbete

Bakgrund: För att kunna följa upp det arbete som genomförs och därmed kunna arbeta systematiskt med förbättringar behöver det finnas en tydlig struktur som möjliggör sådan uppföljning. Användande av standardiserade mallar för olika faser i arbetet är ett sätt, där det tydligt framgår vad som skall uppnås, vad som skall följas upp, vad som räknas som ett gott resultat, etcetera.

Resultat: För insatser och projekt som finansieras genom statliga stimulansmedel för psykisk hälsa inom ramen för de kommunala förvaltningarna används en dokumentmall som är kopplad till en projektmodell genomgående under hela processen.

Analys: Mallar och dokument behöver anpassas något till ändamålet, men medför en tydlig struktur för uppföljning och förbättringsarbete samt implementering. Det finns dock behov av praktiskt stöd i användandet av dokumenten för insatser och verksamheter samt en administration som samlar in och sammanställer uppföljning av resultat för att skapa helhetssyn.

Analys av avvikelser - systematiskt förbättringsarbete

Bakgrund: De styrande samverkansdokument som finns för Region Uppsala och kommunerna i Uppsala län (VIS) tydliggör att avvikelser ska analyseras lokalt mellan huvudmännen inom ramen för närvårdssamverkan. Målet är att de gemensamma insatserna ska samordnas med individen i fokus och utföras evidensbaserat.

Resultat: Analysgrupperna med inriktning somatik respektive psykiatri har under 2019 på uppdrag av TL HSVO Uppsala arbetat med gemensamma analyser av strategiskt utvalda avvikelser. Resultatet visar att det finns behov av ökad samverkan på individnivå både inom och utanför slutenvårdsperiod och att samverkan kring sedan tidigare okända patienter/brukare är ett viktigt fokusområde. Förbättringsområden har identifierats kring exempelvis fördelning av medicinskt ansvar och planering av hur hälso- och sjukvårdsinsatser ska genomföras. Analysgruppernas arbete har initierat förändringar inom och mellan huvudmännen.

Analys: Flera av de granskade återinläggningarna inom både somatik och psykiatri har bedömts vara undvikbara och det finns behov av fortsatt analys och förbättringsarbete inför 2020.

3.2 Fokusområde - effektivisera arbetssätt och verktyg i närvården

Innovation och utveckling

Bakgrund: Region Uppsala, Uppsala kommun och Västerås stad enades hösten 2018 om att medverka i projektet *Innovationskompetens och nya former för lärande*, vilket till 75 % finansieras av Europeiska socialfonden/ESF. För att öka förutsättningarna att möta vården och omsorgens utmaningar har projektet tre fokusområden; att utveckla och bygga intern kompetens inom deltagande organisationer i att driva innovations- och förbättringsarbeten, att utbilda medarbetare i minst sex prioriterade kompetensområden samt att utveckla och testa nya former för lärande

Resultat: Det tvååriga projektet har nu kommit drygt halvvägs och följer planeringen väl. Projektet utvärderas av en extern konsultbyrå vars övergripande bedömning är att projektet antingen har eller är på god väg att nå resultatmålen. Projektet kan uppvisa mycket goda resultat i samtliga utbildningsmoment och organisationer.

Analys: Goda resultat på individnivå leder inte nödvändigtvis till bestående resultat på organisations- och strukturnivå utan ett aktivt implementeringsarbete. Utöver att genomföra kvarvarande utbildningar är fokus under projektets sista tid vara på dokumentation, spridning och implementering.

Pilotprojekt Prator vid utskrivning av barn från Barnsjukhuset

Bakgrund: I samband med framtagande av samverkansdokumentet *Samverkan vid egenvård för barn med omfattande behov av insatser*, framkom att behov fanns av gemensamt kommunikationsverktyg för målgruppen. Deltagande verksamheter var Uppsala kommun, Nära vård och hälsa (habiliteringen och berörda vårdcentraler), barnsjukhusets avdelningar 95B, 95F, och barnsjukvård i hemmet samt Folke Bernadotte regionhabilitering. Projektet varade under perioden juni 2018 – juni 2019.

Resultat: Totalt genomfördes dokumentation i Prator kring fyra barn. I samband med projektidens slut framkom det att Prator skulle avvecklas och Cosmic Link skulle införas. Med anledning av detta valde projektgruppen att inte gå vidare med implementeringen även om det identifierats flera fördelar med att implementera systemet.

Analys: Det är ett begränsat antal barn som blir aktuella för en utskrivningsplanering i samverkan med kommunerna i länet varje år. För att det skall finnas en vinst med att använda system som Prator eller framtida Cosmic Link krävs att de flesta aktörerna runt ett barn har tillgång till samma kommunikationssystem.

Samskapande arbetssätt – Samordnad individuell plan (SIP)

Bakgrund: Patienter och brukare ska erbjudas och vara delaktiga vid upprättandet av SIP.

Resultat: Ett länsgemensamt projekt genomfördes 2018/2019. Rapporten *Uppföljning av samverkan och processer när bland annat SIP tillämpas* beskriver i en handlingsplan insatser som behövs för att konkret förbättra nuläget. Statistiken visar att SIP tillämpas olika beroende på målgrupp. Antal personer som har eller erhåller en SIP är anmärkningsvärt lågt i relation till antal in- och utskrivna på sjukhus. En mätning av trygghet och delaktighet efter utskrivning visar att de flesta känner sig trygga efter hemgång men att exempelvis delaktigheten och information är ett förbättringsområde. Anhörigas situation behöver beaktas som en del i arbetet.

Analys: Uppföljningsrapporten kring SIP tydliggör vikten av lokalt arbete för förändrade arbetssätt, ledning och styrning. Projektet med att skapa förutsättningar för en nära teamsamverkan mellan vårdcentralerna och kommunens hemsjukvård samt socialtjänst blir en viktig del i detta under 2020 och ingår som en del i projektet för vårdcentrum vid Samariterhemmet. Lokala delar utifrån handlingsplanen kommer också att genomföras.

3.3 Fokusområde - förändra vårdstrukturen och kraftsamla kring vissa grupper i närvården

Suicidprevention

Bakgrund: Berörda medarbetare ska ha relevant kunskap och utbildning i att hantera och bemöta suicidnära personer. Personer med förhöjd suicidrisk ska identifieras och erbjudas hjälp i rätt tid så att de inte försöker ta eller tar sina liv.

Resultat: Som stöd för arbetet lyfts frågan om suicidprevention i "Handlingsplan för psykisk hälsa i Uppsala kommun 2020–2023" och i "Suicidpreventiv handlingsplan för Region Uppsala 2018–2020". En vägledning till suicidpreventivt arbete inom Uppsala läns kommuner har även tagits fram på uppdrag av tjänsteledning HSVO. Dessa tre dokument kommer ge stöd i hur det suicidpreventiva arbetet skall utformas i Uppsala kommun. Fem utbildningar har hållits i "Första hjälpen till psykisk hälsa", fyra med inriktning mot äldre och en mot vuxna. Deltagare har varit medarbetare inom Uppsala kommun och Region Uppsala.

Analys: Det finns behov av att få fram en målsättning där respektive förvaltning anger i vilken utsträckning utbildningsbehov ska tillgodoses. Beslut och ansvarsfrågor behöver också tydliggöras. Kunskap har samlats inom området suicidprevention under året.

Hälsosamma levnadsvanor

Bakgrund: Projekt *Goda Levnadsvanor* bedrivs inom Uppsala kommun och syftar till att implementera de nationella riktlinjerna och stärka hälsofrämjande och sjukdomsförebyggande metoder i kommunens verksamheter. Särskilt fokus ligger på individgrupper med störst behov av medicinska och socioekonomiska insatser. Bland annat ska projektet kartlägga verksamheter med särskilda riskgrupper för ohälsosamma levnadsvanor, befintliga metoder och arbetssätt för att identifiera och arbeta med ohälsosamma levnadsvanor och ta fram en implementeringsplan för arbete. Erfarenheterna från projektet kommer ligga till grund för ett samarbete med Region Uppsala inom området.

Resultat: Totalt nio verksamheter från Uppsala kommun deltar i projektet. En metod bestående av standardiserade frågor har tagits fram för att kartlägga brukarnas levnadsvanor.

Under året har det arbetats fram en länsgemensam VIS-riktlinje kring hälsosamma levnadsvanor som är under färdigställande. Denna kommer att tydliggöra hur samverkan bör ske och ligga till grund för upprättande av lokala rutiner.

Analys: Projektet igång senare än tänkt och projekttiden har därmed förskjutits drygt ett halvår. Utvärdering kommer att ske genom kvalitativ intervjustudie, av BRiU (Brukarnas revisionsbyrå) i augusti 2020.

Skolnärvaro

Bakgrund: Skolnärvaro är en av de viktigaste bestämningsfaktorerna för psykisk hälsa för barn och unga. Koordinatorer för ökad skolnärvaro är ett samverkansprojekt inom Uppsala kommun. Den huvudsakliga målgruppen är elever i grundskola eller gymnasieskola med problematisk frånvaro och behov av stöd som går utöver skolans ordinarie ansvar och därmed kräver samverkan med exempelvis BUP, Habiliteringen och socialtjänst.

Resultat: Koordinatorerna arbetar på rektorernas uppdrag och mot slutet av 2019 var projektet uppe i ungefär 170 ärenden totalt. Uppföljning har visat att fler elever än man initialt räknat med återgått till studier samt att vidmakthållandet varit bättre än prognosen. Det framgår också att längre insatser är nyckeln för att ge resultat både på kortare och längre sikt. Inom ramen för projektet har ett arbete med att ta fram, utveckla och implementera centrala närvarorutiner. Projektet har påtalat behovet i syfte att öka likvärdigheten på skolorna i Uppsala kommun samt att skapa bra rutiner som kan effektivisera och systematisera närvarofrämjande arbete.

Analys: Koordinatorer för ökad skolnärvaro kommer fortsätta under år 2020 med medel från överenskommelsen psykisk hälsa och med viss justering av innehåll och genomförande utifrån erfarenheter som gjorts under projekttiden. Projektet kommer fortsätta utveckla samverkansformer. Ytterligare en sak som lyfts som behov framåt är att se över jämställdheten och könsfördelningen bland de ärenden som aktualiseras i projektet.

Långvarig problematisk skolfrånvaro

Bakgrund: Under 2018 uppmärksammades problematik kring elever som varit frånvarande från skolan under så lång tid att insatser som gavs inom ramen för projektet *Koordinatorer för ökad skolnärvaro* inte räckte till. Genom statliga stimulansmedel för psykisk hälsa anställdes en projektledare för att göra en kartläggning av nuläge samt möjliga åtgärder för att arbeta framåt med problematiken. Målgruppen är elever i grund- och gymnasieskolan med mer än ett års hundra procentig skolfrånvaro.

Resultat: Kartläggning är genomförd och resultatet beräknas vara färdigt under första kvartalet 2020.

Analys: Resultatet kommer överlämnas till projektledaren för *Koordinatorer för ökad skolnärvaro* i syfte att använda resultatet inom ramen för det pågående arbetet.

Barn och unga med missbruksproblem

Bakgrund: Barn- och ungdomspsykiatri (BUP) och beroendemedicin inom verksamhetsområde psykiatri vid Akademiska sjukhuset har i samverkan med länets kommuner bedrivit ett pilotprojekt, *Team Maria Uppsala län*. Region Uppsala har finansierat hela projektet förutom en 50% socionomtjänst som Uppsala kommun har bidragit med. Teamet har bestått av läkare, sjuksköterskor från BUP och beroendemedicin och psykolog från BUP. Remisser har kommit från socialtjänsten i alla länets kommuner

samt BUP och gällde ungdom 13–20 år. Pilotprojektet har pågått från november 2018 till augusti 2019. Ambitionen är att piloten ska återupptas, fast delas upp i två mottagningar, en i Enköping för Enköping och Håbo och en i Uppsala på Ungdomscentrum för resterande kommuner i länet. TL HSVO står bakom förslaget och ärendet kommer att lyftas till sjukhusstyrelsen.

Resultat: Det finns en slutrapport från teamet och även en rapport från FoU-s som är skriven utifrån ett kommunalt perspektiv.

Analys: I rapporten framgår att det behövs en enhet som arbetar tillsammans med målgruppen och att det behövs en uppdelning för att komma närmare målgruppen, därav förslaget att skapa två mottagningar som en fortsättning av piloten.

Unga med aktivitetsersättning

Bakgrund: *Ung Intro* är en förrehabiliterande insats för personer mellan 19 och 29 år som vill närma sig arbete och egen försörjning. Den ursprungliga målgruppen (unga med aktivitetsersättning) har utökats till att omfatta även ungdomar med försörjningsstöd och ungdomar utan offentlig ersättning. *Ung Intro* bedrivs i samverkan mellan Uppsala kommun, Region Uppsala, Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan och finansieras genom medel från Samordningsförbundet.

Resultat: Insatsen mål är att 70 % av deltagarna ska gå vidare till det förstärkta samarbetet mellan Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen, till anställning, studier, annat strukturerat arbetsmarknadsstöd eller arbetsmarknadsnärmande aktivitet. Arbetet sker enligt projektplan och insatsmålet om 50 deltagare löpande i insats är uppnått. Av samtliga deltagare som varit eller är inskrivna i *Ung Intro* har 67 % arbetat, studerat, arbetstränat eller varit aktiva i annat strukturerat arbetsmarknadsstöd (till exempel IPS) eller arbetsmarknadsnärmande aktivitet (som sysselsättning genom socialpsykiatri).

Analys: Följeforskning genomförs av Uppsala universitet från projektstart med fokus på samverkan. Detta kommer att fortgå under hela projektet i syfte att underlätta framtida implementering. En ansökan om förlängning av projektet kommer att lämnas in under våren. Under förutsättning att projektet beviljas medel av Samordningsförbundet för detta kommer fokus att vara samverkan mellan och inom organisationerna, flödesrutiner samt metodutveckling.

Nyanländas språkintröduktion

Bakgrund: Progressionsteam SFI är ett projekt som syftar till att kartlägga orsaken till långsam progression och avbrutna studier (SFI) och erbjuda anpassning och stöd för att återgå och fullfölja studierna.

Resultat: Arbetet med *Progressionsteam SFI* pågår enligt projektplan. Det primära uppdraget under kartläggningen har varit att identifiera orsaker till långsam progression hos elever som studerar vid SFI i Uppsala. Undersökningen har genomförts på flera sätt och på olika nivåer och projektet har även undersökt övriga faktorer som kan påverka långsam progression och inte enbart utgått från elevens egna begränsningar. Kartläggningsfasen genomfördes från och med slutet av januari till och med första veckan i maj 2019 och det finns en pågående ansökan om medel till förlängning från Samordningsförbundet.

Analys: Genomförd SFI-utbildning är viktigt för att underlätta etableringen i det svenska samhället.

Ökad kunskap om psykisk ohälsa och trauma

Bakgrund: RÖK (Regional Överenskommelse och Integrationsstrategier) handlar om att identifiera och kartlägga behov av samverkan i syfte att fastställa ett gemensamt synsätt och främja en sammanhållen integrations- och etableringsprocess i kommuner.

Resultat: Arbetet med RÖK:en har fördröjts under 2019, både från arbetsmarknadsförvaltningens sida och övriga aktörer, till exempel Arbetsförmedlingen som påverkats av omställningen inom myndigheten. I början av 2020 har Länsstyrelsen dock kallat till ett möte och förhoppningen är att arbetet kommer igång igen.

Analys: Det är angeläget med ett gemensamt synsätt och ett fortsatt arbete.

Arbetslivsriktade rehabiliteringsinsatser för cancerpatienter

Bakgrund: Uppdraget innefattar att kartlägga ett antal personers rehabiliteringsresor från insjuknande och behandling till arbetslivsriktad rehabilitering. Berörda aktörer är Akademiska sjukhuset, Försäkringskassan, Arbetsförmedlingen och Uppsala kommun.

Resultat: Sammanlagt har åtta intervjuer genomförts med personer som behandlats för prostata- eller bröstcancer. Intervjuerna har analyserats med stöd av tjänstedesign och visar att samordnad information är efterfrågad genom hela förloppet, det finns också behov av att de samarbetande verksamheterna har kunskap om vad andra berörda aktörer kan erbjuda. En annan insikt är behovet av stöd till närstående. De individuella skillnaderna kan vara stora beroende på i vilket livsskede man befinner sig och hur den egna livssituationen ser ut. Samordnade rehabiliterande insatser behöver sättas igång så tidigt som möjligt.

Analys: Projektet har inneburit en ökad samsyn kring och förståelse för vikten av personcentrerad arbetslivsriktad rehabilitering vid cancersjukdom. Resultatet kommer att implementeras hos samtliga berörda aktörer under 2020.

Samordning för personer med missbruksproblem inklusive spelmissbruk

Bakgrund: Lagstiftning anger att det ska finnas en överenskommelse för riskbruk, missbruk och beroende (RIM) för hälso- och sjukvården och socialtjänsten. Under 2019 kom ett tillägg i lagstiftningen avseende spel om pengar (hasard).

Resultat: En lokal rutin har sedan tidigare arbetats fram av representanter från båda huvudmännen, frivården och brukare. Under 2019 genomfördes ett internat där representanter från berörda verksamhetsområden arbetade fokuserat med målet att utveckla arbetssätt för att stödja målgruppen utifrån deras förutsättningar. Arbetet utgick från prioriterade områden i den länsgemensamma överenskommelsen för samverkan inom området.

Analys: Fördjupningsarbetet tydliggjorde flera delar som bland annat kommer att ligga till grund för revidering av den lokala rutinen.

Äldre med riskbruk/missbruk

Bakgrund: Andelen äldre i befolkningen ökar och dagens äldre dricker mer alkohol än tidigare generationer. Överkonsumtion kan leda till ökad risk för kognitiv nedsättning, fallskador, bristande egenvård samt sociala komplikationer. Risken för suicid och suicidförsök ökar tiofaldigt hos äldre med alkoholproblematik jämfört med äldre utan alkoholproblematik. Detsamma gäller för suicidförsök.

Resultat: Ett projekt har genomförts inom Uppsala kommun i samverkan med Region Uppsala i syfte att kartlägga förekomsten av äldre med missbruksproblematik, undersöka vilka delar av organisationen som möter målgruppen samt dess kompetens att hantera den. Projektet har identifierat flera utvecklingsområden så som ökat behov av utbildning, samordning och stöd.

Analys: Resultatet visar att det saknas optimala boende- och vårdformer för multisyuka personer med missbruk/beroende av alkohol. Tillkommer det en kognitiv svikt blir det ännu mer märkbart. Medel har sökts för att förlänga projektet under 2020.

Samverkan vid särskilda boenden och enheter med korttidsinriktning

Bakgrund: Samverkan vid korttidsplats är ett viktigt fokusområde inom ramen för närvårdssamverkan. Behov av att granska vårdnivån har uppmärksammats.

Resultat: Granskning har genomförts vid två korttidsenheter i Uppsala kommun. Utfallet visade flera förbättringsområden i samverkan så som bristande utredning och planering av insatser samt att fördelningen av medicinskt ansvar behöver tydliggöras för personer i behov av specialiserade insatser. Den årliga utbildningen för läkare och sjuksköterskor vid särskilda boenden var i år öppen även för dem som arbetar i ordinärt boende. Årets tema var palliativ vård och symtomlindring i livets slut vilket är områden där utbildning varit mycket efterfrågad.

Analys: Ett särskilt fokusmöte kring samverkan vid enheter med korttidsinriktning kommer att hållas i början av 2020.

Samverkan vid utskrivning från slutenvård

Bakgrund: Det finns behov av fortsatt arbetet med att anpassa vårdprocessen i enlighet med lag (2017:612) om samverkan vid utskrivning från slutenvård.

Resultat: Under 2019 har leddiderna vid utskrivning från slutenvård varit omkring en dag (0,8–1,7 dagar). Omkring 85 % av patienterna går hem samma dag som de är utskrivningsklara. Analyser visar att det finns faktorer inom respektive huvudman och i vårdens övergångar som påverkar försenad hemgång. Projektet "Samverkansprocess vid utskrivning" har genomförts med syfte att öka den individuella samverkan i utskrivningsprocessen och hitta former för effektivare arbetssätt mellan huvudmännen/berörda verksamhetsområden. Projektet omfattar geriatriken vid Akademiska sjukhuset, Nära vård och hälsa samt äldreförvaltningen, Uppsala kommun.

Analys: Fortsatt kvalitets- och analysarbete pågår både länsgemensamt och lokalt. Fokus under 2020 behöver även vara att identifiera förbättringar avseende samverkansprocesser som sker utanför slutenvårdsperiod men som påverkar in- och utskrivningsprocessen.

Samarbete kring mobilt närvårdsteam

Bakgrund: Målet med mobilt närvårdsteam är att ge en trygg och säker vård genom tidiga/akuta insatser på primärvårdsnivå för att minska behov av undvikbar slutenvård samt underlätta trygg och säker utskrivning från slutenvården. Målgrupperna är äldre samt personer med funktionsnedsättning med omfattande behov som har svårigheter att ta sig till en vårdcentral.

Resultat: Under 2019 har Mobilt närvårdsteam totalt utfört 1722 insatser inom Uppsala län varav omkring 80 % inom Uppsala kommun. Vid 60,4 % av fallen (1071) gjordes bedömningen att patienten kan vårdas kvar i hemmet. De vanligaste besöksorsakerna sjukdomskänsla, trötthet, försämrad hjärtsvikt, olika former av infektioner, akuta och kroniska försämringar av kronisk obstruktiv lungsjukdom etcetera.

Analys. Kommunens hemsjukvård är de som nyttjat möjligheten att få rådgivning per telefon mest. Samverkan med mobilt närvårdsteam är mycket uppskattad och blir en viktig hörnsten i arbetet med effektiv och nära vård.

3.4 Verksamhet i ordinarie drift

Kommunkoordinatorn på akutmottagningen

Bakgrund: Kommunkoordinatorn är en samfinansierad funktion som har sin huvudsakliga placering vid akutmottagningen, Akademiska sjukhuset. Målgruppen är patienter som besöker akutmottagningen och är 65 år eller äldre där medicinska skäl för inläggning saknas. Syftet är att samverka med Uppsala kommuns vårdgivare och biståndshandläggare när den vård sökande behöver nyinsätta eller utökade kommunala insatser för att snarast kunna återgå till hemmet.

Resultat: Under 2019 har 198 kontakter tagits av kommunkoordinatorn (63 % kvinnor och 37 % män) vilket något fler än föregående år. Vanlig kontaktsak var, liksom föregående år, andningsbesvär, nedsatt allmäntillstånd eller fall/skada. Vanligaste rådgivande kontakt innan besöket var larmcentralen (31 %) och vårdcentralen respektive kommunsjuksköterskan (19 % vardera). I 25% av fallen togs ingen kontakt innan besöket på akutmottagningen. Av de totalt 198 personerna som kommunkoordinatorn träffat på akutmottagningen under 2019 bodde 90% i ordinarie boende och 50% hade någon form av kommunal insats. Under 2019 har samarbetet mellan kommunkoordinatorn och akutläkarna fördjupats kring personer som befinner sig på akuten och är i behov av i kommunala insatser alternativt kontakt med mobilt närvårdsteam för en trygg hemgång. Ett nytt samarbete har också initierats med ambulanspersonal när det finns information att beakta kring individens hemsituation.

Analys: Kommunkoordinatorn är en viktig funktion för att stödja samverkan kring individer som befinner sig på akutmottagningen och där medicinska skäl för inläggning saknas.

Samverkan, utveckling och föräldraskap (SUF)

Bakgrund: *SUF-kunskapscentrum* arbetar med att utveckla, samla och sprida kunskap om stöd till barn och föräldrar i familjer där någon förälder har intellektuell funktionsnedsättning eller andra kognitiva svårigheter som påverkar föräldraförmågan. Kunskapscentret samfinansieras av Region Uppsala och Uppsala läns kommuner.

Resultat: SUF-kunskapscentrum har under 2019 genomfört aktiviteter för att tillgodose målen om att barn till föräldrar med kognitiva funktionsnedsättningar ska få sina behov tillgodosedda genom förebyggande och öppna insatser, samt att barn vid placering ska kunna ha ett bra umgänge med sina föräldrar. SUF har deltagit som kunskapsstöd till socialförvaltningens medarbetare, genom information till nyanställda kring hur kognitiva funktionsnedsättningar kan påverka föräldraskapet. SUF har gett konsultationer till medarbetare var 6:e vecka och deltagit i nätverksmöten. SUF har vidare erbjudit handledarutbildning i metoden "mamma trots allt" och "pappa trots allt". Det har inte varit möjligt att genomföra under 2019 och genomförande är planerat till 2020. SUF har vidare bidragit med information från aktuell forskning inom området. Kunskapsspridningen i verksamheten behöver utvecklas så att forskning och metoder omsätts i förändrade arbetsätt.

Analys: Under 2019 har ett arbete påbörjats med att utforma en tydligare styrning av det stöd socialförvaltningen får från SUF och denna har tillsammans med en aktivitetsplan blivit utgångspunkten för arbetet 2020. SUF följer bankonventionen och FN:s konvention för personer med funktionsnedsättning i syfte att tillförsäkra barn deras rätt till goda uppväxtvillkor och föräldrar med funktionsnedsättnings rätt stöd i sitt föräldraskap.

Psykosvårdens beroendeteam

Bakgrund: Teamet riktar sig till personer med bipolär- eller psykosdiagnoser som har ett samtidigt missbruk av något slag. Beroendeteamet ingår i sektionen för psykosvård och rättspsykiatri och erbjuder medicinsk vård och socialt stöd till målgruppen. Verksamheten är ett samverkansprojekt mellan Socialförvaltningen och psykiatrin på Akademiska sjukhuset.

Resultat: Under 2019 har 33 personer deltagit i verksamheten. En tredjedel av dessa är kvinnor. 19 personer har en schizofrenidiagnos, 7 personer annan psykos och 7 personer bipolära diagnoser. Blandmissbruk är vanligast i gruppen och några få har varit föremål för ett stort antal inläggningar i slutenvård. Samverkansprojektet sades upp under 2019 av socialnämnden och förslag till nya arbetsätt togs fram, men i december 2019 valde socialnämnden att besluta om ett avslut av den fortsatta finansieringen och samverkansprojektet.

Analys: Samverkansprojektet är avslutat och andra samarbetsformer kommer att föreslås för målgruppen. Tillsvidare återgår man till uppdelat huvudmannaskap avseende insatserna för målgruppen, där vardera huvudmannen tar ansvar för sitt ansvarsområde inom lagstiftningen men med en fortsatt samverkan via samordnad individuell plan. Målgruppen kommer fortsättningsvis att erhålla stöd från både Region Uppsala och Uppsala kommun.

Vård och stödsamordning (VoSS)

Bakgrund: Samordning av vård och stöd där kommun- och psykiatripersonal arbetar i "team" utifrån ett metodprogram.

Resultat: Den länsövergripande manualen reviderades under året och utbildningar och metodhandledning hölls av länets metodstödare. Arbetet sker i samverkan mellan affektiva mottagningarna och psykosmottagningarna och Uppsala kommuns boendestöd. BRiU:s (Brukarnas revisionsbyrå) revisionsrapport för *Vård- och stödsamordning vid psykiatrin* blev klar och spreds till berörda under 2019. En större utvärdering av VoSS arbetet på affektiv mottagning 2 och 3 genomfördes också vilket resulterat i förändringar som ska implementeras under 2020. Metodstödarna höll två utbildningar under året

med 14 respektive 27 deltagare. Under 2019 har 55 ärenden har pågått och cirka 60 deltagare fått metodhandledning.

Analys: Det finns i nuläget en processledare och åtta metodstödjare (i länet). Antalet metodstödjare sjunker varför det finns behov av att rekrytera och arbeta in nya medarbetare i rollen. Tydligt ansvars-tagande behövs från respektive huvudman för att möjliggöra fortsatt arbete med metoden.

Närvårdsteamet

Bakgrund: *Närvårdsteamet* blev en verksamhet i ordinarie drift från och med 2019. *Närvårdsteamet* är en tidig och förebyggande insats för målgruppen som har eller tror sig ha en neuropsykiatrisk funktionsnedsättning. *Närvårdsteamet* ska samverka med berörda verksamheter kring information och kunskap om neuropsykiatriska funktionsnedsättningar.

Resultat: Antalet besökare har fortsatt öka och under slutet av 2019 hanterar *Närvårdsteamet* över 200 aktuella besökare per månad. Under 2019 har *Närvårdsteamet* genomfört en uppskattad utbildningsdag med tema "NPF och bemötande" för profession som möter målgruppen.

Analys: *Närvårdsteamet* har startat ett arbete med att utveckla det gemensamma arbetsmaterial, vilket kommer att fortsätta under 2020. Även kursutbudet kommer att utvecklas, då ett arbete med att ta fram ett kursmaterial specifikt för personer med ADHD/ADD har påbörjats. Under 2020 planeras även en utbildningsinsats riktad mot primärvård inom Region Uppsala som motsvarar den satsning som gjordes för professioner inom Uppsala kommun under 2019.

Hikikomori

Bakgrund: *Hikikomori* blev en ordinarie verksamhet 2016. Verksamheten vänder sig till personer över 18 år, som på grund av psykisk ohälsa, främst i form av social ångest, har isolerat sig hemma under en lång tid. I de allra flesta fall har, eller får personerna under tiden som inskriven fler psykiatriska diagnoser. Personer aktualiseras på *Hikikomori* när många andra instanser inom regionen och kommunen har försökt och misslyckats med att ge stöd till den enskilde.

Resultat: 53 personer anmälde under 2019, varav 17 kom från Region Uppsala, 14 från anhöriga och 11 från Uppsala kommun. Antalet egenanmälningar var sju stycken och från övriga instanser, fyra stycken. Verksamheten fick prioritera i intaget, då resurser inte fanns att ta emot alla.

Under 2019 har 32 personer deltagit i verksamheten, 20 män och 12 kvinnor. 10 personer har skrivits in (varav 4 kvinnor) och 13 personer har skrivits ut (varav tre kvinnor). Av de 13 som skrivits ut under 2019 har alla förutom en uppnått alla verksamhetens mål. Deltagarna känner sig sedda och får hopp. De får stöd i att ta lämplig väg vidare mot vård, sysselsättning, studier och försörjning.

Analys: Genom att etablera kontakt på *Hikikomori* uppmärksammas unga människors situation och behov av vård och stöd. *Hikikomori* fungerar som en sluss där outredda personer som saknar insatser skrivs in. Könsfördelningen är ojämn, urval sker efter målgruppsdefinition och grad av stödbehov. *Hikikomoris* avtal är föremål för revidering.

Intensiv kontextuell behandling av självskada, IKB-teamet

Bakgrund: Teamet är en enhet inom BUP vars verksamhet riktas till barn och ungdomar 13 till 20 år med självskadebeteende och/eller suicidnära beteende samt deras familjer.

Syfte och mål med behandlingsinsatsen är att under tre till sex månader erbjuda intensivt stöd och behandling till ungdomar och deras familjer, där tidigare insatser behöver kompletteras samt att förhindra institutionsplaceringar och psykiatrisk slutenvård.

Resultat: Verksamheten är länsgemensam och är inne i en process där tydlig koppling till respektive kommun ska utvecklas.

Analys: Styrning och uppföljning behöver klargöras inom ramen för närvården.

Familjecentral/familjecentrerat arbete

Bakgrund: Inom Uppsala kommun finns sex familjecentraler/familjecentrerade verksamheter (nedan kallade familjecentralen). Familjecentralen är en mötesplats för blivande föräldrar och familjer med barn 0–5 år. Verksamheten är hälsofrämjande, generell, tidigt förebyggande och stödjande. Familjecentralen innehåller minst verksamheterna mödrahälsovård, barnhälsovård, öppen förskola och socialtjänst med inriktning på förebyggande arbete.

Resultat: Samverkan har utvecklats under året med tydligt fokus på styrning, ledning och uppföljning. Med syfte att formalisera samverkan mellan aktörerna har den länsgemensamma riktlinjen reviderats för anpassning till ViS. Beslut om riktlinjen tas i TL HSVO våren 2020. Antal besökare på de öppna förskolorna där familjecenterat arbete bedrivs har under året varit 38 245. I uppdraget ingår att slussa familjer vidare till adekvat stöd vid behov.

Analys: På familjecentralerna, med dess sociala gemenskap, samverkan och slussning mellan professionerna, ökar stödet till blivande föräldrar och barnfamiljer i Uppsala som behöver stöd och kunskap i sin föräldraroll. Samverkansstrukturen på familjecentralen gör att behov tidigt kan upptäckas och verksamheten kan därmed bidra till att förebygga psykisk och fysisk ohälsa.

LOKUS-gruppen

Bakgrund: LOKUS-gruppen består av Samordningsförbundets parter (Uppsala kommun, Region Uppsala, Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen) och är det lokala samverkansforumet för arbete med arbetslivsinriktad rehabilitering som bedrivs inom Samordningsförbundet.

Resultat: LOKUS-gruppen har sammanträtt vid sex tillfällen under 2019. En stående punkt vid dessa möten har varit uppföljning av arbetet med att ta fram en överenskommelse kring rutin för samverkan i flerpartsmöte vid samordnad arbetslivsinriktad rehabilitering. I samband med LOKUS-gruppens möten har även ansökningar om projektmedel från Samordningsförbundet hanterats samt aktuella frågor och behov hos respektive samverkande myndighet.

Analys: Närvårdssamverkan kan ha bäring på LOKUS-gruppens arbete och vice versa.

Samverkan med Enheten för transkulturell psykiatri (ETP)

Bakgrund: Enheten för transkulturell psykiatri (ETP) är en öppenvårdsmottagning som tar emot flyktingar och invandrare över 18 år. Enheten prioriterar nyanlända flyktingar med uppehållstillstånd och invandrare med flyktingtrauma. Målet är att de flesta patienter skall få korttidsinriktade behandlingar.

Resultat: Arbetsmarknadsförvaltningen har ett bra samarbete med ETP och det projekt som enheten bedriver i syfte att förbättra och effektivisera vården för nyanlända flyktingar. Representanter från projektet har vid två tillfällen under 2019 besökt avdelningen för socialtjänst – ekonomiskt bistånd och gett föreläsningar om psykisk ohälsa och PTSD hos nyanlända. Arbete pågår med att utbilda medarbetare i att upptäcka psykisk ohälsa och trauma hos nyanlända i samverkan med ETP. ETP har också varit hos Enheten för nyanlända och genomfört utbildningar. Enheten för nyanlända har fastställt rutiner för personalen i hur de remitterar till ETP i de ärenden då behov finns.

Analys: Avdelningen för socialtjänst – ekonomiskt bistånd har en preliminär plan för fortsatt samarbete under våren 2020 med förslag på konsultationstider där medarbetarna skulle kunna få rådgivning i enskilda avidentifierade ärenden.

Närvårdsstrategerna för samråd och tjänsteledning HSVO Uppsala

Thomas Folkesson

Marika Blomgren

Lena Sjöberg